

Yönetici Asistanı Adaylarının Okuma Alışkanlıklarını Belirlemeye Yönelik Karşılaştırmalı Bir Analiz Çalışması *

A research study for determining the reading habits of manager assistant
candidates

Hulusi Doğan^{1 a}

Adnan Akşit²

İlknur Doğan³

¹ Adnan Menderes Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Aydın. hulusidogan@gmail.com

² Pamukkale Üniversitesi, Honaz MYO, Denizli. aaksit@gmail.com

³ Hadıloğlu İlköğretim Okulu, Sultanhisar, Aydın. ilknurdogan09@hotmail.com

^a Yazışılan yazar/Corresponding author

Geliş Tarihi/Received: 27.04.2015, Kabul Tarihi/Accepted: 21.02.2016

doi: 10.5505/pjess.2015.32042

Özet

Bu çalışma Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı Programında okuyan öğrencilerin kitap okuma alışkanlığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede çalışma 3 Meslek Yüksekokulu (Atça MYO, Honaz MYO ve Yalvaç MYO)'nun Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı programlarında okumakta olan öğrencileri araştırma kapsamına almaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak 26 adet kapalı uçlu sorudan oluşan anketler kullanılmıştır. Toplam 286 adet anket değerlendirilmeye alınmış, toplanan verilerin analizinde çapraz tablolar ve ki-kare testinden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçları yönetici asistanı adayların okuma alışkanlığına kütüphane hizmetlerinden yararlanma, seyahat esnasında yanına okuyacak materyaller alma, kitap hediye etme alışkanlıkları ile günlük televizyon izleme ve sanal alemde gezintiye (eğlenceye) ayırdıkları zamanın yanı sıra ailedeki okuma alışkanlığı ve ailede kitaplık olması gibi değişkenlerin etkili olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca araştırma sonuçlarına göre kadın yönetici asistanı adaylar erkelere oranla daha fazla okumaktadırlar.

Anahtar kelimeler: Yönetici asistanı, Okuma alışkanlığı, Büro yönetimi.

JEL kodları: I23

Abstract

This study aims to determine reading habits of manager assistant candidates. The research includes students studying at office management and administrative assistance programs of Atça, Honaz and Yalvaç Vocational Schools. A survey questionnaire including 26 closed-ended questions was used in the study. A total of 286 completed questionnaires were returned and frequency tables and Chi-Square tests were used to analyze the collected data. Test results indicated that library-using habit, habit of having a reading material during a trip, habit of giving book as a gift, daily time devoted for watching television, daily time devoted for virtual amusement, family-reading habit, and family-book shelves had an influence on reading habits and number of books read by manager assistant candidates in one year. Also test results indicated that female ones read more than male manager assistant candidates.

Keywords: Manager assistant, Reading habit, Office management.

JEL codes: I23

* Bu makale, 2014 yılında Pamukkale Üniversitesi'nin ev sahipliğinde düzenlenen 13. Ulusal Büro Yönetimi ve Sekreterlik Kongresi'nde sunulmuştur.

1. GİRİŞ

Bilgi okuma, kitap gibi kavramlar günümüzde ne kadar önem arz etse de, okumaya ne kadar zaman ayırabildiğimiz de ayrıca irdelenmesi gereken bir konu olarak öne çıkmaktadır. Ne yazık ki yapılan araştırmalar bu konuda ülkemiz adına pek de iç açıcı sonuçlar içermemektedir. Örneğin İngiltere ve Fransa'da toplumun % 21'i, Japonya'da % 14'ü, Amerika'da % 12'si düzenli kitap okur iken, bu oran Türkiye'de % 0,01'dir. Benzer sonuçlar kişi başına düşen okuma (kitap) sayılarında da kendini göstermektedir. Yıllık bazda bir Japon ortalama 25, İsviçreli 10, Fransız 7 kitap okurken, Türkiye'de 6 kişiye yılda 1 kitap düşmektedir (Çimen, 2012; Kadioğlu, 2008)). Okumaya ayrılan zaman ve kitap için yapılan harcamalar açısından da durum pek farklı değildir. AB ülkelerinde kişi başına yıllık kitap harcaması 500 dolar iken, ülkemizde bu rakam 2 dolara düşmektedir. Ülkemizde bir kişinin okumaya ayırdığı zamanın 300 katını bir Norveçli, 210 katını bir Amerikalı, 87 katını bir İngiliz ve yine bir Japon ayırabilmektedir. Dünya ortalaması da ülkemizde kitap okumaya ayrılan zamandan 3 kat fazladır. Ayrıca ülkemizde öğretmenlerin % 8'inin hiç kitap okumadığı, öğretim üyelerinin % 21,9'unun sadece akademik yayın okuduğu, ancak Türkiye'de televizyon izleme oranının % 95 olduğu gerçeği de oldukça düşündürücüdür (Çimen, 2012; Kadioğlu, 2008). Ancak okumanın modern toplumların bir göstergesi, ilerlemenin anahtarı olduğu gözlerden kaçırılmamalıdır. Okuma sayesinde eğitimin daha verimli olduğu, eğitimle de ekonomi ve kalkınmanın doğrudan ilişkili olduğu somut bir gerçektir (Arıcı, 2008: 91-100; Kırmızı, 2012: 2353-2356). Okuma, bireysel düzlemde gelişmiş bir kişiliğin, toplumsal düzlemde ise verimli ekonomi, demokratik yapı ve sağlıklı toplumun ön koşul ve güvencelerinden bir tanesi olarak kabul edilmektedir (Kurulgan ve Çekerol, 2008: 238; Johnsson ve Jonsson, 2006: 519; Arslan, 2013: 251-265). Okuma birey ve toplum yaşamında bu denli öneme sahip olunca, fiziki ve beşeri kaynaklara yön veren yönetici ve yönetici asistanlarının okumaya ne kadar zaman ayırdıkları ayrı bir merak konusu oluşturmaktadır. Özellikle yetki sahibi oldukları kurum ve toplumlar önünde okuma eylemleriyle ne kadar rol-model olabildikleri oldukça önem taşımaktadır. Bu bağlamda yönetici asistanı adaylarının okuma alışkanlıklarının belirlenebilmesi de birey, toplum ve ülke adına çıkarılabileceğimiz somut dersler irdelenmesi gereken bir konu niteliği taşımaktadır.

2. ARAŞTIRMA

Bu çalışma "büro yönetimi ve yönetici asistanlığı" programında okuyan önlisans öğrencilerinin kitap okuma alışkanlığının belirlenmesini amaçlamaktadır. Araştırmada yönetici asistanı adayı olan öğrencilerin "okumaya günlük ayırdıkları zaman" ve "son 1 yıl içerisinde okudukları kitap sayısı" ile diğer araştırma değişkenleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığı (28 adet hipotez) test edilmektedir. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket tekniği kullanılmıştır. Yönetici asistanı adaylarının okuma alışkanlıklarını belirlemek amacıyla, okuma alışkanlığı ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Yapılan literatür taramasının ardından Odabaşı ve arkadaşları (2008) ile Üngüren ve Doğan'ın (2010) öğrencilerin okuma alışkanlıklarını belirlemeye yönelik araştırmalarında kullandığı ölçeklerden yararlanılarak araştırma içeriğine ve amacına yönelik olarak araştırma anketi hazırlanmıştır. Anket formunda 6'sı demografik özellikleri belirlemeye yönelik olmak üzere kapalı uçlu 26 soru yer almaktadır. Araştırmada toplanan verilerin

analizinde SPSS 16.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırma grubunun özelliklerine göre betimleyici frekans ve yüzde tabloları çıkarılmıştır. Değişkenler arasındaki farkı bulmak (hipotezleri test etmek) için de Ki-kare analizi uygulanmıştır. Araştırma evrenini Atça Meslek Yüksekokulu (Adnan Menderes Üniversitesi), Honaz Meslek Yüksekokulu (Pamukkale Üniversitesi) ve Yalvaç Meslek Yüksekokulu (Süleyman Demirel Üniversitesi) "büro yönetimi ve yönetici asistanlığı" programlarında okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma evrenine ulaşmanın imkanlar dahilinde olmasından dolayı örnekleme yapılmamış ve çalışma evreninde yer alan tüm öğrenciler araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Anketler ilgili kurumlardan gereken izinler alınarak yapılmıştır. Öğrencilere ders esnasında yapılan açıklamalar sonrasında anketler dağıtılmış ve uygulanmıştır. Ankete katılım, anketlerin yapıldığı andaki derslere gelen öğrenciler düzeyinde gerçekleşmiştir. Atça MYO'dan 117, Yalvaç MYO'dan 108 ve Honaz MYO'dan 61 olmak üzere toplam 286 öğrenci anketi cevaplandırmıştır. Toplanan 286 anketin tamamı da değerlendirmeye alınmıştır.

3. ARAŞTIRMA BULGULARI VE YORUM

Tablo 1'de görüleceği üzere yönetici asistanı adaylarının % 54.5'i kadın, % 45.5'i erkektir. Okul dağılımına bakıldığında yönetici asistanı adaylarının % 40.9'u Atça Meslek Yüksekokulu'nda, % 37.8'i Yalvaç Meslek Yüksekokulu'nda, % 21.3'ü de Honaz Meslek Yüksekokulu'nda okumaktadır. % 58.0'i ikinci sınıf, % 42.0'si de birinci sınıf öğrencisidir. Yönetici asistanı adaylarının aylık aile gelir düzeyine göre dağılımına bakıldığında ise yarıdan fazlasının (% 55.9) 1500 TL ve altında bir aylık gelir düzeyine sahip aile üyesi olduğu belirlenmiştir. Aylık aile gelir düzeyi 1501-2500 TL arasında olanların oranı % 27.4, 2501-3500 TL arasında olanların oranı % 10.3, 3501-4500 TL arasında aylık aile gelir düzeyi olanların oranı da % 3.6'dır. Aylık aile gelir düzeyi 4501 TL ve üzerinde olan yönetici asistanı adaylarının oranı ise % 2.8'dir. Yönetici asistanı adaylarının anne eğitim düzeyi açısından dağılımına bakıldığında, çok büyük bir çoğunluğun (% 86.9) ilköğretim mezunu olan annelerin evladı olduğu belirlenmiştir. % 11.2'si lise, % 1.9'u da üniversite mezunu olan bir annenin evladı konumundadır.

Tablo 1. Yönetici Asistanı Adaylarına İlişkin Demografik Bulgular

<i>Cinsiyet</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Okuduğu Sınıf</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
Kadın	156	54.5	1.Sınıf	119	42.0
Erkek	130	45.5	2.Sınıf	164	58.0
<i>Kayıtlı Olduğu Okul</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Aylık Aile Geliri</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
Atça MYO	117	40.9	0-1500 TL	157	55.9
Honaz MYO	61	21.3	1501-2500 TL	77	27.4
Yalvaç MYO	108	37.8	2501-3500 TL	29	10.3
			3501-4500 TL	10	3.6
			4501 TL ve üzeri	8	2.8
<i>Anne Eğitim Düzeyi</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Baba Eğitim Düzeyi</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
İlköğretim	232	86.9	İlköğretim	183	65.1
Lise	30	11.2	Lise	73	26.0
Üniversite	5	1.9	Üniversite	24	8.5
Yüksek Lisans	-	-	Yüksek Lisans	1	0.4

Baba eğitimi düzeyine bakıldığında da yönetici asistanı adayların babalarının % 65.1'inin ilköğretim mezunu olduğu saptanmıştır. Babası lise mezunu olan yönetici asistanı adaylarının oranı % 26.0, üniversite mezunu bir babanın evladı olanların oranı da % 8.5'dir. Babası yüksek lisans derecesine sahip olan yönetici asistanı adaylarının oranı da sadece % 0.4'dür. Yönetici asistanı adaylarından günlük gazete okuma alışkanlığına sahip olanların oranı % 16.1 iken, böyle bir alışkanlığa sahip olmayanların oranı % 28.3'dür. Ara sıra da olsa günlük gazete okumaya çalışanların oranı da % 55.6'dır. Yönetici asistanı adaylarının % 36.7'si seyahate çıktığında yanına okuyacak yayınlar (kitap, gazete, dergi vb) alma alışkanlığına sahip iken, % 28'i böyle bir alışkanlıktan uzaktır. Seyahate çıkarken ara sıra bu tür yayınlar almayı tercih edenlerin oranı da % 35.3'dür. Başkalarına (özel ya da olağan günlerde) kitap hediye etme alışkanlığına sahip olan yönetici asistanı adaylarının oranı % 28.9, böyle bir alışkanlığa sahip olmayanların oranı da % 32.4'dür. Başkalarına ara sıra kitap hediye edenlerin oranı ise % 38.7'dir.

Yönetici asistanı adaylarının kütüphane hizmetlerinden yararlanma düzeylerine bakıldığında % 46.1'inin ara sıra, % 35.2'sinin de kütüphane hizmetlerinden hiç yararlanmadığı belirlenmiştir. Kütüphane hizmetlerinden düzenli yararlananların oranı da sadece % 18.7'dir. Yönetici asistanı adaylarının % 55.3'ünün ailesinde düzenli bir okuma alışkanlığı olmadığı saptanmıştır. Ailesinde düzenli okuma alışkanlığı olanların oranı % 12.2, okumaya çok az zaman ayıran ailelerin oranı da % 32.5'dir. Yönetici asistanı adayların % 59.9'u günde okumaya ya hiç ya da en fazla yarım saat süre ayırmaktadır. Okumaya günde ortalama 31 ila 60 dakika arasında zaman ayıranların oranı % 26.2'dir. Okumaya günde ortalama 61 ila 120 dakika zaman ayıranların oranı % 9.2, 120 dakikadan daha fazla zaman ayıranların oranı da sadece % 4.6'dır.

Yönetici asistanı adaylarının % 12'sinin son 1 yıl içerisinde hiç kitap okumadığı belirlenmiştir. Son 1 yıl içerisinde 1-2 kitap okuyanların oranı % 27.6, 3-5 kitap okuyanların oranı % 34.6, 6-10 kitap okuyanların oranı % 13.6, 11 ve daha fazla sayıda kitap okuyanların oranı da % 11.9'dur. Yönetici asistanı adaylarının % 62.1'inin yeterince kitap okumadığı kanaatinde oldukları belirlenmiştir. Yeterince kitap okudukları kanaatinde olanların oranı ise % 20.7'dir. Öte yandan yönetici asistanı adaylarının % 27.4'ü günde ortalama 61 ila 120 dakika arasında televizyon izlediği belirlenmiştir. Televizyon izlemeye en fazla yarım saat zaman ayıranların oranı % 21.4, günde ortalama 2 saatten daha fazla televizyon izleyenlerin oranı da % 19.3'dür. Televizyon izlemeye günde ortalama 31 ila 60 dakika arasında zaman ayıranların oranı % 14.7, hiç televizyon izlemeyenlerin oranı ise % 17.2'dir. Yönetici asistanı adaylarının % 34.6'sı cep telefonu ile günde ortalama en fazla yarım saat konuşmaktadır. % 24.5'i ise 61 ila 120 dakika arasında konuşmaktadır. Cep telefonu ile günde ortalama 31 ila 60 dakika arasında konuşanların oranı % 14.7, 121 ila 180 dakika arasında konuşanların oranı da % 13.6'dır. cep telefonuyla günde ortalama 180 dakikadan daha fazla konuşanların oranı ise % 12.6'dır. Yönetici asistanı adaylarının % 24.1'inin günde ortalama 3 saatten daha fazla bir süreyi sanal alemde (internet, playstation vb) geçirdikleri belirlenmiştir. Sanal alemde günde 1 saatten daha fazla süre geçirenlerin oranı % 67.5'dir. Sanal aleme günde en fazla yarım saat ayıranların oranı % 12.6, sanal aleme zaman ayırmayanların oranı da % 5.2'dir.

Tablo 2. Yönetici Asistanı Adaylarının Okuma Alışkanlıkları ve Bununla İlişkili Etkenlere Ait Bulgular

<i>Günlük olarak gazete okur musunuz?</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Seyahate çıktığımızda yanımıza kitap, dergi vb alır mısınız?</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
Evet	46	16.1	Evet	105	36.7
Hayır	81	28.3	Hayır	80	28.0
Arasıra	159	55.6	Arasıra	101	35.3
<i>Başkalarına kitap hediye etme alışkanlığımız var mı?</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Kütüphane hizmetlerinden yararlanıyor musunuz?</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
Evet	82	28.9	Evet	53	18.7
Hayır	82	32.4	Hayır	100	35.2
Arasıra	110	38.7	Arasıra	131	46.1
<i>Okumaya günlük ortalama ayrılan süre</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Ailede düzenli okuma alışkanlığı var mı?</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
0-30 dakika	169	59.9	Evet	35	12.2
31-60 dakika	74	26.2	Hayır	158	55.3
61-120 dakika	26	9.2	Çok az	93	32.5
121 dakika ve üzeri	13	4.6			
<i>Son 1 yıl içerisinde okunan kitap sayısı</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Yeterince kitap okuduğunuz fikrine katılıyor musunuz?</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
Hiç	35	12.2	Tamamen katılıyorum	11	3.9
1-2 kitap	79	27.6	Katılıyorum	47	16.8
3-5 kitap	99	34.6	Karasızım	48	17.1
6-10 kitap	39	13.6	Katılmıyorum	139	49.6
11 kitap ve üzeri	34	11.9	Hiç katılmıyorum	35	12.5
<i>Günde ortalama olarak tv izlemeye ayrılan süre</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Cep telefonu ile günlük ortalama yapılan görüşme süresi</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
Hiç	49	17.2	1-30 dakika	99	34.6
1-30 dakika	61	21.4	31-60 dakika	42	14.7
31-60 dakika	42	14.7	61-120 dakika	70	24.5
61-120 dakika	78	27.4	121-180 dakika	39	13.6
121 dakika ve üzeri	55	19.3	181 dakika ve üzeri	36	12.6
<i>Sanal alemde (internet, playsatation vb) geçirilen günlük ortalama süre</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Müzik dinlemeye ayrılan günlük ortalama süre</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
Hiç	15	5.2	Hiç	5	1.7
1-30 dakika	36	12.6	1-30 dakika	38	13.3
31-60 dakika	42	14.7	31-60 dakika	57	19.9
61-120 dakika	64	22.4	61-120 dakika	76	26.6
121-180 dakika	60	21.0	121 dakika ve üzeri	110	38.5
181 dakika ve üzeri	69	24.1			
<i>Ders kitaplarına ilişkin yaklaşım</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>	<i>Evede kitaplığımız var mı?</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
Ders kitabı almaya gerek yok fotokopiyle işi çözerim	149	52.1	Evet	190	66.4
Ders kitabını başarı için vazgeçilmez sayarım	98	34.3	Hayır	96	33.6
Ders kitabına para vermek bana mantıksız geliyor	46	16.1	Aileniz ders kitapları almanız için yeterli para desteği sağlar mı?	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
Ders kitabıyla işim bitince, alt sınıftaki arkadaşlara satmaya çalışırım	49	17.1	Evet	264	94.3
Ders kitabına gerek yok, arkadaşların tuttuğu notlar yeterli olur	49	17.1	Hayır	16	5.7
Ders kitabına vereceğim parayla daha başka ihtiyaçlarımı görürüm	37	12.9			

Yönetici asistanı adaylarının % 38'i müzik dinlemeye günde 2 saatten daha fazla bir süre ayırmaktadır. Günde ortalama 61 ila 120 dakika arasında müzik dinleyenlerin oranı % 26.6, 31 ila 60 dakika arasında müzik dinleyenlerin oranı da % 19.9'dur. Müzik dinlemeye günde en fazla yarım saat ayıranların oranı % 13.3 iken, hiç müzik dinlemeyenlerin oranı ise % 1.7'dir. Müzik dinlemeye günde ortalama 1 saatten daha fazla zaman ayıranların oranı % 65.1'dir. Evinde kitaplığı olan yönetici asistanı adaylarının oranı % 66.4'dür. Kitaplığı olmayanların oranı % 33.6'dır. Yönetici asistanı adayı ailelerinin % 94.3'ünün ders kitabı almaları için adaylara yeterli para desteğinde buldukları belirlenmiştir. Sadece % 5.7'si yeterli destekte bulunamamaktadır. Yönetici asistanı adaylarının ders kitabına yaklaşımları da Tablo 2'ye yansımaktadır. Tablo 2'de görüldüğü üzere yönetici asistanı adaylarının % 52.1'inin ders kitabı almayı gerekli görmediği, bunun yerine fotokopiyi tercih ettikleri belirlenmiştir. % 34.3' ise ders kitabını başarı için vazgeçilmez olarak değerlendirmektedir. Yönetici asistanı adaylarının % 17.1'inin ders kitabıyla işi bitince, alt sınıftaki arkadaşlarına ders kitaplarını satmayı tercih ettikleri saptanmıştır. Ayrıca yönetici asistanı adaylarının % 17.1'inin ders kitabına ihtiyaç görmeyip arkadaşlarının tuttuğu notlarla yetindiği, % 12.9'unun ise ders kitabına verilecek parayla başka ihtiyaçlarını görmeyi tercih ettikleri belirlenmiştir.

Tablo 3'de yönetici asistanı adaylarının günlük okumaya ayırdıkları zaman ile diğer araştırma değişkenleri arasındaki ilişkiye ait hipotez ve ki-kare test sonuçları görülmektedir. Yapılan ki-kare testi sonucunda H1 hipotezi kabul edilmiştir ($X^2(3)=8.542>7.81$, $p=0.036$). Yönetici asistanı adaylarının cinsiyetleri ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Kadın yönetici asistanı adaylarının % 13'ü okumaya günde ortalama 61 ila 120 dakika ayırırken, bu oran erkek yönetici asistanı adayları için % 4.7'lerde kalmaktadır. Okumaya günde ortalama 2 saatten fazla zaman ayıran kadın yönetici asistanı adaylarının oranı % 5.8 iken, erkek yönetici asistanı adaylarının oranı % 3.1'dir (Tablo 4). Yapılan ki-kare testi sonucunda yönetici asistanı adaylarının aile içi okuma alışkanlıkları ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında da anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Bir başka ifadeyle H6 hipotezi kabul edilmiştir ($X^2(6)=14.999>12.6$, $p=0.020$). Tablo 4'de görüldüğü üzere ailesinde düzenli okuma alışkanlığı olan yönetici asistanı adaylarının % 11.8'inin okumaya günde ortalama 61 ila 120 dakika arasında bir zaman ayırdığı, buna karşın ailesinde düzenli okuma alışkanlığı olmayan yönetici asistanı adaylarının ise % 7.1'inin okumaya günde bu kadar bir süre ayırdıkları belirlenmiştir. Ailesinde düzenli okuma alışkanlığı olan yönetici asistanı adaylarının % 11.8'i okumaya günde ortalama 2 saatten daha fazla bir zaman ayırırken, ailesinde okuma alışkanlığı olmayan yönetici asistanı adayları için bu oran % 1.9 düzeyinde kalmaktadır (Tablo 4). Diğer yandan "yönetici asistanı adaylarının evlerinde kitaplık olması ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır" şeklinde ifade edilen H7 hipotezi de ki-kare testi sonucunda kabul edilmiştir ($X^2(3)=17.023>7.81$, $p=0.001$). Evlerinde kitaplık bulunan yönetici asistanı adaylarının % 12.4'ü okumaya günde ortalama 61 ila 120 dakika, % 6.5'i de 120 dakikadan daha fazla bir zaman ayırmaktadır. Evlerinde kitaplık bulunmayan yönetici asistanı adaylarının ise % 3.1'i 61 ila 120, % 1'i 120 dakikadan daha fazla bir zaman ayırmaktadır (Tablo 4).

Tablo 3. Yönetici Asistanı Adaylarının Günlük Okumaya Ayırdıkları Zaman Düzeylerine İlişkin Hipotez (Ki-Kare) Testi Sonuçları

Araştırma Hipotezleri	X ² (Ki-Kare) Serb.(V) Değeri	P (Sig.) Değeri	Test Sonucu
H1:Yönetici asistanı adaylarının <i>cinsiyetleri</i> ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (3)=8.542>7.81 S.(V) Değeri: 3	0.036	Kabul
H2:Yönetici asistanı adaylarının <i>buldukları sınıf</i> ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (3)=1.441<7.81 S.(V) Değeri: 3	0.696	Red
H3:Yönetici asistanı adaylarının <i>aile gelir düzeyleri</i> ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (12)=8.430<21.0 S.(V) Değeri: 12	0.751	Red
H4:Yönetici asistanı adaylarının <i>anne eğitim düzeyi</i> ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (6)=4.031<12.6. S.(V) Değeri: 6	0.673	Red
H5:Yönetici asistanı adaylarının <i>baba eğitim düzeyi</i> ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (9)=9.294<16.9 S.(V) Değeri: 9	0.411	Red
H6:Yönetici asistanı adaylarının <i>aile içi okuma alışkanlıkları</i> ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (6)=14.999>12.6 S.(V) Değeri: 6	0.020	Kabul
H7:Yönetici asistanı adaylarının <i>evlerinde kitaplık olması</i> ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (3)=17.023>7.81 S.(V) Değeri: 3	0.001	Kabul
H8: Yönetici asistanı adaylarının <i>kütüphane hizmetlerinden yararlanma düzeyleri</i> ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (6)=17.622>12.6 S.(V) Değeri: 6	0.007	Kabul
H9: Yönetici asistanı adaylarının <i>seyahat esnasında yanında okuyacak yayın bulundurma alışkanlıkları</i> ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (6)=26.099>12.6 S.(V) Değeri: 6	0.000	Kabul
H10:Yönetici asistanı adaylarının <i>günlük müzik dinlemeye ayırdıkları zaman</i> ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (12)=12.311<21.0 S.(V) Değeri: 12	0.421	Red
H11:Yönetici asistanı adaylarının <i>günlük televizyon izlemeye ayırdıkları zaman</i> ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (12)=27.965>21.0 S.(V) Değeri: 12	0.006	Kabul
H12:Yönetici asistanı adaylarının <i>günlük cep telefonu ile konuşmaya ayırdıkları zaman</i> ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (12)=9.787<21.0 S.(V) Değeri: 12	0.635	Red
H13:Yönetici asistanı adaylarının <i>günlük sanal alemde gezintiye (eğlenceye) ayırdıkları zaman</i> ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (15)=27.371>25.0 S.(V) Değeri: 15	0.026	Kabul
H14:Yönetici asistanı adaylarının <i>kitap hediye etme alışkanlıkları</i> ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (6)=23.407>12.6 S.(V) Değeri: 6	0.001	Kabul

Yönetici asistanı adaylarının kütüphane hizmetlerinden yararlanma düzeyleri ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında da anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (H8: X²(6)=17.622>12.6, p=0.007). Kütüphane hizmetlerinden düzenli olarak yararlanmakta olan yönetici asistanı adaylarının % 35.8'i okumaya günde ortalama 31 ila 60 dakika arasında bir zaman ayırırken, kütüphane hizmetlerinden hiç yararlanmayanların ise % 20.6'sı okumaya günde ortalama 31 ila 60 dakika arasında bir zaman ayırmaktadır. Okumaya günde ortalama 2 saatten daha fazla bir zaman ayıranların oranı kütüphane hizmetlerinden düzenli olarak yararlanmakta olan yönetici asistanı adayları için % 11.3 iken, bu oran kütüphane hizmetlerinden düzenli olarak yararlanmayan yönetici asistanı adayları için sadece % 3.1'dir

(Tablo 4). Yönetici asistanı adaylarının seyahat esnasında yanında okuyacak yayın bulundurma alışkanlıkları ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında da anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (H9: $X^2(6)=26.099>12.6$, $p=0.000$). Seyahat esnasında yanında okuyacak yayın bulundurma alışkanlığı olan yönetici asistanı adaylarının % 21'i, bu alışkanlığa sahip olmayan yönetici asistanı adaylarının ise sadece % 2.4'ü okumaya günde ortalama 1 saatten daha fazla bir süre ayırmaktadır (Tablo 4). Yapılan ki-kare testi sonucunda "yönetici asistanı adaylarının günlük televizyon izlemeye ayırdıkları zaman ile okumaya ayırdıkları zaman arasında da anlamlı bir ilişki bulunmaktadır" şeklinde ifade edilen H11 hipotezi kabul edilmiştir ($X^2(12)=27.965>21.0$, $p=0.006$). Televizyon izlemeye günde ortalama 2 saatten daha fazla bir süre ayıran yönetici asistanı adaylarının sadece % 21.8'i okumaya günde ortalama yarım saatten daha fazla bir süre ayırmaktadır. Öte yandan hiç televizyon izlemeyen yönetici asistanı adaylarının ise % 40.8'i okumaya günde yarım saatten daha fazla bir süre ayırmaktadır (Tablo 4). Yönetici asistanı adaylarının günlük sanal alemde gezintiye (eğlenceye) ayırdıkları zaman ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında da anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (H13: $X^2(15)=27.371>25.0$, $p=0.026$). Sanal alemde gezintiye günde en fazla yarım saat ayıran yönetici asistanı adaylarının % 18.1'i okumaya günde 1 saatten daha fazla bir zaman ayırırken, sanal alemde gezintiye günde 3 saatten daha fazla bir süre ayıranların ise % 9.4'ü okumaya günde 1 saatten daha fazla bir zaman ayırmaktadır (Tablo 4).

Tablo 4. Yönetici Asistanı Adaylarının Günlük Okuma Süresi İle Araştırma Değişkenlerine Ait Çapraz Tablo Değerleri

Araştırma Değişkenleri		Günlük Okuma Süresi				
		0-30 dk	31-60 dk	61-120 dk	121 dk ve üzeri	Toplam
Cinsiyet	Kadın	83 (% 53.9)	42 (% 27.3)	20 (% 13.0)	9 (% 5.8)	154 (% 100)
	Erkek	86 (% 67.2)	32 (% 25.0)	6 (% 4.7)	4 (% 3.1)	128 (% 100)
Ailede okuma alışkanlığı	Var	13 (%38.2)	13 (% 38.2)	4 (% 11.8)	4 (% 11.8)	34 (% 100)
	Yok	104 (% 67.1)	37 (% 23.9)	11 (% 7.1)	3 (% 1.9)	155 (% 100)
Evinde kitaplık var mı?	Evet	97 (% 52.2)	54 (% 29.0)	23 (% 12.4)	12 (% 6.5)	186 (% 100)
	Hayır	72 (% 75.0)	20 (% 20.8)	3 (% 3.1)	1 (% 1.0)	96 (% 100)
Kütüphaneden yararlanma	Evet	20 (% 37.7)	19 (% 35.8)	8 (% 15.1)	6 (% 11.3)	53 (% 100)
	Hayır	67 (% 69.1)	20 (% 20.6)	7 (% 7.2)	3 (% 3.1)	97 (% 100)
Seyahatte yayın bulundurma	Evet	49 (% 46.7)	34 (% 32.4)	13 (% 12.4)	9 (% 8.6)	105 (% 100)
	Hayır	64 (% 80.0)	14 (% 17.5)	1 (% 1.2)	1 (% 1.2)	80 (% 100)
Günlük tv izleme düzeyi	İzlemeyen	29 (% 59.2)	13 (% 26.5)	5 (% 10.2)	2 (% 4.1)	49 (% 100)
	121 dk ve üzeri	43 (% 78.2)	7 (% 12.7)	4 (% 7.3)	1 (% 1.8)	55 (% 100)
Günlük tv izleme düzeyi	İzlemeyen	29 (% 59.2)	13 (% 26.5)	5 (% 10.2)	2 (% 4.1)	49 (% 100)
	121 dk ve üzeri	43 (% 78.2)	7 (% 12.7)	4 (% 7.3)	1 (% 1.8)	55 (% 100)
Günlük tv izleme düzeyi	İzlemeyen	29 (% 59.2)	13 (% 26.5)	5 (% 10.2)	2 (% 4.1)	49 (% 100)
	121 dk ve üzeri	43 (% 78.2)	7 (% 12.7)	4 (% 7.3)	1 (% 1.8)	55 (% 100)
Kitap hediye etme alışkanlığı	Evet	35 (% 42.7)	31 (% 37.8)	8 (% 9.8)	8 (% 9.8)	82 (% 100)
	Hayır	68 (% 74.7)	17 (% 18.7)	6 (% 6.6)	0 (% 0.0)	91 (% 100)

Yönetici asistanı adaylarının kitap hediye etme alışkanlıkları ile günlük okumaya ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (H14: $X^2(6)=23.407>12.6$, $p=0.001$). Kitap hediye etme alışkanlığı olan yönetici asistanı adaylarının % 57.4'ü, kitap hediye etme alışkanlığı olmayan yönetici asistanı adaylarının da % 25.3'ü okumaya günde yarım saatten daha fazla bir zaman ayırmaktadır (Tablo 4). Öte yandan Bu anlamda H2, H3, H4, H5, H10 ve H12 hipotezleri yapılan ki-kare testi sonucunda reddedilmiştir (Tablo 3).

Tablo 5. Yönetici Asistanı Adaylarının Son 1 Yılda Okudukları Kitap Sayılarına İlişkin Hipotez (Ki-Kare) Testi Sonuçları

Araştırma Hipotezleri	X ² (Ki-Kare) Serb (V) Değeri	P (Sig.)	Test Sonucu
H15:Yönetici asistanı adaylarının <i>cinsiyetleri</i> ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (6)=24.760>12.6 Serb (V) Değeri:6	0.000	Kabul
H16:Yönetici asistanı adaylarının <i>buldukları sınıf</i> ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (4)=2.023<9.49 Serb (V) Değeri:4	0.731	Red
H17:Yönetici asistanı adaylarının <i>aile gelir düzeyleri</i> ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (16)=18.296<26.3 Serb (V) Değeri:16	0.307	Red
H18:Yönetici asistanı adaylarının <i>anne eğitim düzeyi</i> ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (8)=5.908<15.5 Serb (V) Değeri:8	0.658	Red
H19:Yönetici asistanı adaylarının <i>baba eğitim düzeyi</i> ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (12)=9.154<21.0 Serb (V) Değeri:12	0.690	Red
H20:Yönetici asistanı adaylarının <i>aile içi okuma alışkanlıkları</i> ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (8)=13.059<15.5 Serb (V) Değeri:8	0.110	Red
H21:Yönetici asistanı adaylarının <i>evlerinde kitaplık olması</i> ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (4)=27.228>9.49 Serb (V) Değeri:4	0.000	Kabul
H22: Yönetici asistanı adaylarının <i>kütüphane hizmetlerinden yararlanma düzeyleri</i> ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (8)=26.499>15.5 Serb (V) Değeri:8	0.001	Kabul
H23: Yönetici asistanı adaylarının <i>seyahat esnasında yanında okuyacak yayın bulundurma</i> alışkanlıkları ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (8)=76.798>15.5 Serb (V) Değeri:8	0.000	Kabul
H24:Yönetici asistanı adaylarının <i>günlük müzik dinlemeye ayırdıkları zaman</i> ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (16)=21.335<26.3 Serb (V) Değeri:16	0.166	Red
H25:Yönetici asistanı adaylarının <i>günlük televizyon izlemeye ayırdıkları zaman</i> ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (16)=27.043>26.3 Serb (V) Değeri:16	0.041	Kabul
H26:Yönetici asistanı adaylarının <i>günlük cep telefonu ile konuşmaya ayırdıkları zaman</i> ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (16)=12.248<26.3 Serb (V) Değeri:16	0.727	Red
H27:Yönetici asistanı adaylarının <i>günlük sanal alemde gezintiye (eğlenceye) ayırdıkları zaman</i> ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (20)=39.712>31.4 Serb (V) Değeri:20	0.005	Kabul
H28:Yönetici asistanı adaylarının <i>kitap hediye etme alışkanlıkları</i> ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	X ² (8)=39.324>15.5 Serb (V) Değeri:8	0.000	Kabul

Tablo 5'de yönetici asistanı adaylarının son 1 yıl içerisinde okudukları kitap sayısı ile diğer araştırma değişkenleri arasındaki ilişkiye ait hipotez ve ki-kare test sonuçları görülmektedir. Yapılan ki-kare testi sonucunda H15 hipotezi kabul edilmiştir ($X^2(6)=24.760>12.6$, $p=0.000$). Yönetici asistanı adaylarının cinsiyetleri ile yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Son 1 yıl içerisinde 3 ila-5 kitap arasında okuyan kadın yönetici asistanı adaylarının oranı % 42.3 iken, erkek yönetici asistanı adaylarının oranı % 25.4'dür. son bir yıl içerisinde 3 ve daha fazla sayıda kitap okuyan kadın yönetici asistanı adaylarının oranı % 72.8, erkek yönetici asistanı adaylarının oranı da % 46.2'dir (Tablo 6).

“Yönetici asistanı adaylarının evlerinde kitaplık olması ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır” şeklinde ifade edilen H21 hipotezi de yapılan ki-kare testi sonucunda kabul edilmiştir ($X^2(4)=27.228>9.49$, $p=0.000$). Örneğin evlerinde kitaplık bulunan yönetici asistanı adaylarının % 16.3'ü son bir yılda 6 ila 10 kitap arasında okurken, bu oran evlerinde kitaplık bulunmayan yönetici asistanı adayları için % 8.3'dür. Evlerinde kitaplık bulunan yönetici asistanı adaylarının % 68.4'ü son bir yıl içerisinde 3 ve daha fazla sayıda kitap okurken, evlerinde kitaplık bulunmayan yönetici asistanı adaylarının ise % 44.7'si son bir yıl içerisinde 3 ve daha fazla sayıda kitap okumuştur (Tablo 6). Yönetici asistanı adaylarının kütüphane hizmetlerinden yararlanma düzeyleri ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında da anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. (H22: $X^2(8)=26.499>15.5$, $p=0.001$). Kütüphane hizmetlerinden düzenli olarak yararlanan yönetici asistanı adaylarının % 24.5'i, kütüphane hizmetlerinden hiç yararlanmayan yönetici asistanı adaylarının ise % 7'si son 1 yıl içerisinde 11 ve daha fazla sayıda kitap okumuştur. Benzer bir bulgu seyahat esnasında yanında okuyacak yayın bulundurma alışkanlığı olan ve olmayan yönetici asistanı adayları için söz konusudur. Seyahat esnasında yanında okuyacak yayın bulundurma alışkanlığı olan yönetici asistanı adaylarının % 25.7'si, bu alışkanlığa sahip olmayan yönetici asistanı adaylarının da sadece % 1.2'si son 1 yıl içerisinde 11 ve daha fazla sayıda kitap okumuştur (Tablo 6). Yapılan ki-kare testi sonucunda da “yönetici asistanı adaylarının seyahat esnasında yanında okuyacak yayın bulundurma alışkanlıkları ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır” şeklinde ifade edilen H23 hipotezi kabul edilmiştir ($X^2(8)=76.798>15.5$, $p=0.000$). Yönetici asistanı adaylarının günlük televizyon izlemeye ayırdıkları zaman ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında da anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (H25: $X^2(16)=27.043>26.3$, $p=0.041$). Hiç televizyon izlemeyen ve son bir yıl içerisinde 11 ve daha fazla sayıda kitap okuyan yönetici asistanı adaylarının oranı (% 20.4), günde ortalama 2 saatten fazla televizyon izleyen ve son bir yıl içerisinde 11 ve daha fazla sayıda kitap okuyan yönetici asistanı adaylarının oranından (% 5.5) yaklaşık 4 kat fazladır (Tablo 4).

Tablo 6. Yönetici Asistanı Adayların Son 1 Yılda Okudukları Kitap Sayısı İle Araştırma Değişkenlerine Ait Çapraz Tablo Değerleri

Araştırma Değişkenleri		Kitap Sayısı					
		Hiç	1-2 kitap	3-5kitap	6-10 kitap	11 ve üzeri	Toplam
Cinsiyet	Kadın	8 (% 51.8)	36 (% 23.1)	66 (% 42.3)	25 (% 16.0)	21 (%13.5)	156 (%100)
	Erkek	27 (% 20.8)	43 (% 33.1)	33 (%25.4)	14 (% 10.8)	13 (%10.0)	130 (%100)
Evinde kitaplık var mı?	Evet	11 (% 5.8)	49 (% 25.8)	72 (% 37.9)	31 (% 16.3)	27 (%14.2)	190 (%100)
	Hayır	24 (% 25.0)	30 (% 31.2)	27 (% 28.1)	8 (% 8.3)	7 (%7.3)	96 (%100)
Kütüphaneden yararlanma	Evet	1 (% 1.9)	9 (% 17.08)	17 (% 32.1)	13 (% 24.5)	13 (% 24.5)	53 (%100)
	Hayır	18 (% 18.0)	33 (% 33.0)	31(% 31.0)	11 (% 11.0)	7 (%7.0)	100 (% 100)
Seyahatte yayın bulundurma	Evet	2 (% 1.9)	19 (% 18.1)	41 (% 39.0)	16 (% 15.2)	27 (%25.7)	105(% 100)
	Hayır	26 (% 32.5)	26 (% 32.5)	21 (% 26.2)	6 (% 7.5)	1 (%1.2)	80 (% 100)
Günlük tv izleme düzeyi	İzlemeyen	2 (% 4.1)	9 (% 18.4)	21 (% 42.9)	7 (% 14.3)	10 (%20.4)	49 (% 100)
	121 dk ve üzeri	7 (% 12.7)	21 (% 38.2)	18 (% 32.7)	6 (% 10.9)	3 (%5.5)	55 (% 100)
Günlük sanal alemde gezinme düzeyi	0-30 dk	2 (% 5.6)	10 (% 27.8)	10 (% 27.8)	6 (% 16.7)	8 (%22.2)	36 (% 100)
	181 dk ve üzeri	16 (% 23.2)	22 (% 31.9)	19 (% 27.5)	9 (% 13.0)	3 (% 4.3)	69 (% 100)
Kitap hediye etme alışkanlığı	Evet	2 (% 2.4)	18 (% 22.0)	32 (% 39.0)	11 (% 13.4)	19 (%23.2)	82 (% 100)
	Hayır	20 (% 21.7)	36 (% 39.1)	22 (% 23.9)	9 (% 9.8)	5 (% 5.4)	92 (% 100)

Yönetici asistanı adaylarının günlük sanal alemde gezintiye (eğlenceye) ayırdıkları zaman ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında da anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($H_{27}: X^2(20)=39.712>31.4, p=0.005$). Sanal alemde gezintiye günde en fazla yarım saat ayıran ve son bir yıl içerisinde 11 ve daha fazla sayıda kitap okuyan yönetici asistanı adaylarının oranı (% 22.2), sanal alemde gezintiye günde 3 saatten daha fazla zaman ayıran son bir yıl içerisinde 11 ve daha fazla sayıda kitap okuyan yönetici asistanı adaylarının oranından (% 4.3) 5 kat daha fazladır. Yapılan ki-kare testi sonucunda “yönetici asistanı adaylarının kitap hediye etme alışkanlıkları ile son 1 yılda okudukları kitap sayıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır” şeklinde ifade edilen H_{28} hipotezi de kabul edilmiştir ($X^2(8)=39.324>15.5, p=0.000$). Örneğin kitap hediye etme alışkanlığına sahip olan yönetici asistanı adaylarının % 23.2’si son bir yılda 11 ve daha fazla sayıda kitap okurken, bu oran kitap hediye etme alışkanlığına sahip olmayan yönetici asistanı adayları için % 5.4’dür. Kitap hediye etme alışkanlığına sahip olan yönetici asistanı adaylarının % 75.6’sının, kitap hediye etme alışkanlığı olmayan yönetici asistanı adaylarının ise % 39.1’inin son bir yıl içerisinde 3 ve daha fazla sayıda kitap okuduğu belirlenmiştir (Tablo 6). Ayrıca ki-kare analizleri sonucunda $H_{16}, H_{17}, H_{18}, H_{19}, H_{20}, H_{24}$ ve H_{26} hipotezleri reddedilmiştir. (Tablo 5).

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yönetici asistanı adayların önemli bir bölümü (% 28) günlük gazete okuma ve seyahate çıktığında yanına okuyabilecek yayınlar (kitap, gazete, dergi vb) alma alışkanlığına sahip değildir. Benzer şekilde arkadaş ya da yakınlarına kitap hediye etme alışkanlığına sahip yönetici asistanı adaylarının da (% 29) yüksek düzeyde olduğu söylenememektedir. Yönetici asistanı adayları ne yazık ki kütüphane hizmetlerinden de yeterli düzeyde yararlanmamaktadır. Yönetici asistanı adaylarından kütüphane hizmetlerinden düzenli

olarak yararlananların oranı % 20'leri bile bulmazken, kütüphane hizmetlerinden hiç yararlanmayanların % 35'ler düzeyinde olması oldukça düşündürücüdür. Yönetici asistanı adayların yarısından fazlasının (% 55) ailesinde de düzenli bir okuma alışkanlığı bulunmamaktadır. Bu anlamda yönetici asistanı adaylarının okumaya yeterli zaman ayırdıklarını söylemek de olanaklı değildir. Nitekim yönetici asistanı adayların % 60'ı okumaya günde en fazla yarım saat süre ayırırken, okumaya günde 2 saatten daha fazla zaman ayıranların oranı % 5'i bile bulmamaktadır. Bu bulgular daha önceki çalışmaları (Dökmen, 1990; Saracaloğlu vd, 2003; Odabaş vd., 2008; Arslan vd, 2009) da destekler niteliktedir. Okudukları kitap sayısı açısından da durum hiç iç açıcı değildir. Yönetici asistanı adaylarının % 12'si son 1 yıl içerisinde hiç kitap okumamıştır. Amerika Kütüphane Derneği (ALA-American Library Association) kriterlerine göre değerlendirildiğinde yönetici asistanı adayların % 62.2'si az okuyan okur tipine (yılda 1-5 kitap), % 25.5'i de orta düzeyde okuyan okur tipine (yılda 6-20 kitap) girmektedir. Öte yandan yönetici asistanı adayları televizyon izlemeye ne yazık ki okumaktan daha çok zaman ayırmaktadır. Yönetici asistanı adayların % 60'ı okumaya günde en fazla yarım saat ayırırken, televizyon izlemeye günde yarım saatten daha fazla zaman ayıranların oranı % 61'i aşmaktadır. Yönetici asistanı adayları cep telefonu ile görüşme konusunda da oldukça cömerttir. Yönetici asistanı adaylarının % 65'i cep telefonu ile günde yarım saatten daha fazla konuşmaktadır. Günde 3 saatten daha fazla konuşanların oranı ise % 12'yi aşmaktadır. Yönetici asistanı adayları sanal alemde gezintiye (eğlenceye) de kitap okumaktan çok daha fazla zaman ayırmaktadır. Sanal aleme (internet playstation vb) günde 1 saatten daha fazla süre ayıranların oranı % 67.5'i bulmaktadır. Adayların % 24.1'i ise günde 3 saatten daha fazla bir süreyi sanal alemde (internet, playstation vb) geçirmektedir. Yönetici asistanı adayları müzik dinlemeye de kitap okumaktan daha fazla zaman ayırmaktadır. Yönetici asistanı adayların % 65'i müzik dinlemeye günde ortalama 1 saatten daha fazla zaman ayırmaktadır. Yönetici asistanı adayların ders kitabı konusundaki yaklaşımları da oldukça düşündürücüdür. Yönetici asistanı adayların çok büyük bir bölümü (% 94.3) ders kitabı konusunda ailelerinden yeterli maddi destek almakta, ancak yönetici asistanı adaylarının % 52.1'i ders kitabı almayı gerekli görmemekte, bunun yerine fotokopiyi tercih etmektedir. Ayrıca adayların % 17.1'i ders kitabına ihtiyaç görmeyip arkadaşlarının tuttuğu notlarla yetinmekte, yaklaşık % 13'ü de ders kitabına verilecek parayı başka ihtiyaçlarına harcamaktadır.

Kadın yönetici asistanı adayları erkek adaylara oranla okumaya daha fazla zaman ayırmakta ve daha fazla sayıda kitap okumaktadır. Bu bulgular Yalınkılıç'ı (2007) destekler niteliktedir. Ailesinde düzenli okuma alışkanlığı olan yönetici asistanı adaylar, olmayanlara oranla okumaya daha fazla zaman ayırmaktadır. Evlerinde kitaplık bulunan yönetici asistanı adaylar, bulunmayanlara oranla okumaya daha fazla zaman ayırmakta ve daha fazla sayıda kitap okumaktadır. Kütüphane hizmetlerinden düzenli olarak yararlanan yönetici asistanı adaylar, kütüphane hizmetlerinden hiç yararlanmayanlara oranla okumaya daha fazla zaman ayırmakta ve daha fazla sayıda kitap okumaktadır. Seyahat esnasında yanında okuyacak yayın bulundurma alışkanlıkları olan yönetici asistanı adaylar bu tür bir alışkanlığı olmayanlara oranla okumaya daha fazla zaman ayırmakta ve daha fazla sayıda kitap okumaktadır. Diğer yandan televizyon izlemeye daha fazla zaman ayıran yönetici asistanı adayları, daha az televizyon izleyen ya da hiç televizyon izlemeyenlere oranla okumaya daha az zaman ayırmakta ve daha az sayıda kitap okumaktadır. Bu bulgular diğer

çalışmaları (Saracaloğlu vd, 2003; Aksaçlıoğlu ve Yılmaz, 2007; Üngüren ve Doğan, 2010) destekler niteliktedir. Sanal alemde gezintiye (eğlenceye) daha fazla zaman ayıran yönetici asistanı adayları sanal aleme daha az zaman ayıran ya da hiç zaman ayırmayanlara oranla okumaya daha az zaman ayırmakta ve daha az sayıda kitap okumaktadır. Bu bulgular diğer çalışmaları (Saracaloğlu vd, 2003; Aksaçlıoğlu ve Yılmaz, 2007) da destekler niteliktedir. Bu çerçevede öncelikle yönetici asistanı adaylarının kütüphane hizmetlerinden yararlanma düzeylerinin artırılması önem arz etmektedir. Bu anlamda okul yöneticilerine ve öğretim elemanlarına önemli sorumluluklar düşmektedir. Araştırma ve proje ödevleriyle öğrencilerin kütüphane ortamına yönlendirilmesi önemli bir adım olarak düşünülebilir. İnternet ortamından indirilecek kaynaklardan öte, kütüphane kaynaklarının bu tür ödevlerde etkin olarak kullanılmasını teşvik ve kontrol etmek etkili bir yöntem olarak düşünülebilir. Okul kütüphane olanaklarının artırılması ve iyileştirilmesiyle beraber, kütüphane hizmetlerinden yararlanma alışkanlığı olmayan öğrencilere yönelik yapılacak araştırmalar da alınacak etkin önlem ve başarılı politikaların geliştirilmesi bağlamında tüm yönetici ve eğitimcilere ışık tutabilecektir. Okumanın önemine yönelik öğrencilerin bilinçlendirilmesi ise temel adım olarak düşünülebilir. Bu bağlamda hem ailelere, hem okul yöneticilerine, hem de öğretim elemanlarına büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir. Diğer yandan çocukların okuma alışkanlığı kazanmasında ailenin rol model olduğu göz önüne alındığında, bu konuda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığına önemli görevler düştüğü göz ardı edilmemelidir. Her iki bakanlığın koordineli yürüteceği bilinçlendirme ve okuma kampanyaları önemli yararlar sağlayabilecektir. Her ailede bir kitaplığın, az da olsa bir okuma alışkanlığının olması daha çok okuyan nesillerin yetişmesi bağlamında önemli bir adım olacaktır.

Okullarda organize edilecek okuma yarışmaları ve okuyanları ödüllendirme eylemlerinin yerel bazda düzenlenen festivallere de yansıtılabilmesi önemli bir adım olarak düşünülebilir. Ayrıca okunacak kitap sayısının okullarda öğrencilerin ders geçme ve mezuniyet ortalamasına belli bir oranda da olsa yansıtılmasının bir model olarak düşünülebileceği, ve bunun getireceği yararların yanı sıra, olası sakıncaların da ortadan kaldırılması adına konunun etrafıca tartışılması gerektiği unutulmamalıdır. Diğer yandan erkek yönetici asistanı adayların kadın adaylara oranla neden daha az okuduğunun yapılacak yeni araştırmalarla ortaya konması da ayrıca önem taşımaktadır. Bu araştırmalardan çıkacak sonuçlar erkek adayların okumaya teşviki noktasında önemli bir kaynak niteliği taşıyabilecektir. Yönetici asistanı adayları da dahil olmak üzere bazı gençler ve çocuklarımız için televizyon, bilgisayar (internet, playstation vb) ve cep telefonlarının ihtiyaçtan öte birer bağımlılık aracı haline dönüştüğü gerçeği de gözlerden kaçırılmamalıdır. Televizyon izleme, cep telefonu ve bilgisayar (internet, playstation vb) kullanımında ülke olarak dünyada ön sıralarda yer almamız düşündürücüdür. Televizyon, cep telefonu ya da bilgisayarların okumayı engelleyen, toplumla ilişkileri kısıtlanmış, uyuşmuş beyinler türeten araçlar haline dönüşmemesi için bunların birer ihtiyaca dönük ve yeteri kadar kullanılması gereken araçlar olduğu bilincinin gençlerimize, çocuklarımıza kazandırılması önem arz etmektedir. Bu konuda ailelere, eğitimcilere, toplumun tüm kurum ve birimlerine görevler düştüğü de unutulmamalıdır.

KAYNAKÇA

- Aksaçlıoğlu, A. G. ve Yılmaz, B. (2007). Öğrencilerin Televizyon İzlemeleri ve Bilgisayar Kullanmalarının Okuma Alışkanlıkları Üzerine Etkisi. *Türk Kütüphaneciliği*, 21 (1), 3-28.
- Arıcı, A. F. (2008). Okumayı Niye Sevmiyoruz: Üniversite Öğrencileri ile Mülakatlar. *Mustafa Kemal Üniversitesi SBE Dergisi*, 5(10), 91-100.
- Arslan, A. (2013). Okuma Becerisi ile İlgili Makalelerde Cinsiyet Değişkeni. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2 (2), 251-265.
- Arslan, Y., Çelik, Z. ve Çelik, E. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığına Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi. *Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 113-124.
- Çimen, T. (2012), *Kentlileşen Türkiye’de Okuma Alışkanlığı*. <http://www.kkf141.com> (ogrenci-yazari/465-kentlilesen-turiye-de-okuma-aliskanligi-makale.html. Erişim Tarihi: 26.05.2014
- Dökmen, Ü (1990). Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Okuma Becerileri, İlgileri, Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıkları. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 23 (2), 395-418.
- Güneş, F. (2006). Çocuklarda Okuma İlgisi ve Kitap Seçimi. *İlköğretmen*, 2, 43-45.
- Kadıoğlu, U. (2008). *Türkiye’nin Kitap Okuma Alışkanlığı*. <http://www.milliyet.com.tr/turkiye-nin-kitap-okuma-aliskanligi>. Erişim Tarihi: 26.05.2014
- Johnsson, S. U. & Jonsson, A. (2006). Book Reading in Leisure Time: Long-Term Changes in Young Peoples’ Book Reading Habits. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 50 (5), 519-540.
- Kırmızı, F. S. (2012). Öğretmen Adaylarının Kitap Okuma Alışkanlığına Yönelik Tutum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Turkish Studies*, 7(3), 2353-2366.
- Kurulgan, M. ve Çekerol, S. (2008). Öğrencilerin Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma. *Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 237-258.
- Odabaş, H., Odabaş, Z. Y. ve Polat, Ç. (2008). Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı: Ankara Üniversitesi Örneği. *Bilgi Dünyası*, 9 (2), 431-465.
- Saracaloğlu, A. S., Bozkurt, N. ve Serin, O. (2003). Üniversite Öğrencilerinin Okuma İlgileri ve Alışkanlıklarını Etkileyen Faktörler. *Eğitim Araştırmaları*, 4 (12), 149-157.
- Üngüren, E. ve Doğan, H. (2010). Turizm Eğitimi Alan Lise Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıklarının Belirlenmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 5(1), 228-247.
- Yalınkılıç, K. (2007). Türkçe Öğretmen Adaylarının Okumaya İlişkin Tutum ve Görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 225-241.
- Yılmaz, Z. A. (2007). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Okuma Alışkanlığı. *İlköğretim Online*, 5 (1), 1-6.